

Prymula nás směřuje do naprosté katastrofy! Žádné životy nezachráníte - naopak - jen ubereme prostředky na léčení ostatních nemocí a odepíšeme několik let. Covid? Řekněte lidem pravdu! ... nechal se slyšet rozhořčený Ekonom Kohout

- CZ24 News | 22. října 2020

ČESKO: Zavřeme ekonomiku, zachráníme životy. To je podle ekonoma Pavla Kohouta logika, která vůbec neplatí a uzavírkou kvůli covidu si jen ubereme prostředky na léčení ostatních nemocí. „Prymula nás směřuje do naprosté katastrofy,“ tvrdí. Navíc podle ekonoma opatření improvizuje. „Pod maskou sebevědomého důstojníka je ve skutečnosti zmatkář a chaotik,“ říká s tím, že pokud chtěl Babiš vyvolat chaos, nejistotu a nedůvěru, nemohl si vybrat lepšího člověka. (Rozhovor byl veden ještě před vyhlášením lockdownu)

Bývalí čelní představitelé ČNB Zdeněk Tůma a Mojmír Hampl v březnu napsali, že se vlády, včetně té české, v boji s koronavirem zabývají výlučně zdravotnickou stránkou věci a opomíjejí společensko-ekonomické důsledky přijímaných opatření. Způsobily jarní kroky naší vlády nějaké nevratné ekonomické škody?

Tůma a Hampl napsali jen to, co musí napadnout každého myslícího člověka: Neexistuje obchod typu „obětujeme ekonomiku a zachráníme životy“. Ve skutečnosti je to „obětujeme ekonomiku, pravděpodobně tím žádné životy nezachráníme, ale budeme mít méně prostředků na léčení srdečních a nádorových onemocnění, která jsou hlavními příčinami úmrtí.“

Jak ve světle jarních událostí zhodnotit současné kroky vlády? Omezení jsou méně přísná, než byla na jaře, ačkoli počty nakažených jsou nyní mnohonásobně vyšší.

S výhodou časového odstupe vidíme, že jarní uzávěra neboli lockdown byl drahý omyl. Ale proto bych vládu nekritizoval, na jaře byl každý vystrašený z nové neznámé nemoci. Nyní už o covidu přece jen něco málo víme, takže bychom se měli rozhodovat s chladnou hlavou.

Což je bohužel přesně to, co vláda nedělá. Namísto aby vláda postupovala rozhodně, svěří moc člověku, který nemá jinou strategii než improvizaci a který pod maskou sebevědomého důstojníka je ve skutečnosti zmatkář a chaotik. Ano, mluvím o plukovníkovi profesorovi Prymulovi. Kdybych byl premiér, který chce vyvolat chaos, nejistotu a nedůvěru, Prymula by byl moje první volba.

Měla by nyní ekonomika zůstat otevřená? Platí česká společnost příliš vysokou cenu za platná opatření, navíc s nejasným výsledkem?

Uměle vyvolaná hospodářská krize není lékem na covid. Platilo to na jaře, platí to i na podzim. Uzávěra ekonomiky snad může dočasně zpomalit šíření viru. Zdůrazňuji „snad může“, protože například v Peru mají tvrdý lockdown již od 16. března a vůbec jim to nepomáhá.

Vlastně je docela těžké najít zemi, kde uzávěra ekonomiky pomohla. Velmi úspěšný Tchaj-wan nikdy nevyhlásil tak přísná opatření jako česká vláda, přesto se podařilo ztráty účinně minimalizovat. Jak? Tchajwanci byli připraveni včas, zavedli kontrolu letů z Číny ještě ten samý den, kdy Wuchan ohlásil první případy covidu. Pravda, Tchaj-wan měl zkušenosti z předchozích epidemií, které měly většinou též původ v Číně, ale to je vedlejší.

Podstatné je, že promyšlená a cílená opatření fungují, zatímco plošná opatření jako uzávěra ekonomiky nefungují, pouze devastují ekonomiku.

Co by s námi po ekonomické stránce udělal tvrdý několikátýdenní lockdown, tak jako mají třeba v Izraeli?

Izrael je příkladem inteligentně řízené země, která proti covidu provádí neinteligentní opatření. Co by to s českou ekonomikou provedlo? Mohli bychom odepsat několik let hospodářského růstu, naopak připsáme těžko odhadnutelný objem špatných úvěrů a s tím spojenou možnost nutných záchranných akcí, aby se bankovníctví nezhroutilo.

Mnozí podnikatelé jaro ještě přežili díky rezervám, nyní už ale nemají kam sáhnout. Zatím se nezdá, že by měl začátek listopadu přinést nějakou úlevu, omezení tak mohou pokračovat. Může být letošní zima pro soukromý sektor smrtící?

Prymula nás směřuje do naprosté katastrofy.

Co se stane, až vláda vypne kurzarbeit? Zjistíme, že jsme si po měsíce zbytečně „na přístrojích“ drželi již mrtvá pracovní místa?

Asi ano. Bylo by to jediné logické. Ostatně nejsem příznivec kurzarbeitu a podobných umělých prostředků pro kosmetické vylepšování obrazu trhu práce. Neexistuje náhrada za pružný pracovní trh.

Vláda oznámila, že pro příští rok plánuje schodek ve výši 320 miliard. Je to vzhledem k situaci ještě optimistický odhad? Máme spíše očekávat mnohem horší čísla? A jsou nějaké predikce v tuto chvíli vůbec smysluplné?

Ano, očekávejme ještě horší čísla. Ne, nebudu se pouštět do predikcí, určitě bych se mýlil.

Bude v příštích letech zvykem, že vlády odloží dosavadní schodkové limity a dojde k masivnímu zadlužování?

Již na jaře jsme byli svědky, že v rozpočtové oblasti padla všechna tabu. Ano, k masivnímu zadlužení zaručeně dojde, a to téměř ve všech vyspělých zemích včetně Česka. Disciplínu si udrží snad jen Švédsko, Švýcarsko a možná baltské země.

Fotogalerie: - Okýnka plukovníka Prymuly

Po současné druhé vlně může přijít vlna třetí, ještě těžší. Neexistují žádné záruky.

Například ekonom René Levínský z CERGE-EI kulantně označil předpoklad, že současná omezení potvrzují jen čtyři až šest týdnů, za optimistický. Jaký má tato přetrvávající nejistota vliv na chování spotřebitelů?

Ze všech problémů v podnikání je nejistota zdaleka to nejhorší, co může být. Kdyby mělo dojít ke kvaziperiodickému střídání uzávěr a otvírání ekonomiky, naprosto by to zničilo chuť podnikat. Přežily by jen velké koncerny a nadnárodní společnosti, které mají privilegovaný přístup k úvěrům a které si dovedou vyjednat u vlád různé dotace a podpory.

Do jaké míry obecné nejistotě a nervozitě mezi občany napomáhá současná komunikace vlády? Mnoho lidí čte ve vládních prohlášeních „mezi řádky“ a tomu, že by současná opatření skončila začátkem listopadu, stejně nevěří.

Komunikace vlády je strašná, ale jak může být dobrá, když vláda provádí chybné kroky?

Pokud by přišel nějaký stimul v podobě „helicopter money“, nehrozí, že by si je lidé pouze uložili na účty a se spotřebou by to tím pádem nepohnulo?

Vždycky jsem byl zapřisáhlým nepřítelem podobných opatření, ale teď bych už tolik neprotestoval. Mnoho lidí má problémy zaplatit základní životní potřeby. Když jim vláda zničí pracovní místa, jak se mají jinak uživit?

Když jsme ale u tématu úspor, jak myslíte, že se vyvíjely od února, kdy pandemie propukla? Do konce srpna objem úspor domácností vzrostl o 5,99 procenta. To výrazně větší tempo růstu úspor než během stejného období roku 2019 a 2018. Doposud tedy lidé spíše šetřili na horší časy, než aby museli sáhnout do úspor. Samozřejmě, platí to pouze statisticky. Lidí, kteří mají finanční nouzi, přibývá.

Zastánci tvrdého přístupu hovoří o neúctě ke stáří nebo obětování starých, pokud někdo odmítá zavedení ekonomiku omezujících nařízení. Stojí věc takto?

Opakuji, že neexistuje obchod typu „peníze nebo život“. Totální uzávěra ekonomiky se neosvědčila nikde na světě. Osvědčila se inteligentní, cílená opatření tchajwanského typu. Pokud budete argumentovat Švédskem, podívejte se na statistiky a zjistíte, že jejich přístup byl ve skutečnosti správný. Pokud se ohlédneme za jarní vlnou v Česku, zde pomohl spíše odpovědný přístup obyvatelstva. Lidé se vskutku chovali opatrně, což fungovalo. Vše se změnilo během letních měsíců, kdy se zodpovědnost proměnila v lehkomyšlnost.

Pokud by nyní mělo něco pomoci, byl by to hlavně návrat občanské zodpovědnosti spíše než vládní opatření vynucovaná státní mocí. Kdybych byl premiér, řekl bych asi toto: „Vláda nebude provádět žádná mimořádná opatření. Vše je na vás, na občanech. Jste to vy, kdo se musí chovat zodpovědně, vláda ani nikdo jiný to za vás neudělá. Vláda posílí testování, trasování a zdravotnictví obecně, ale to je všechno. Nebude vám mýt ruce ani kontrolovat, zda vám někdo neprská do obličeje. Nejste malé děti a my nejsme vaše chůvy.“

Asi bych nesklidil všeobecný aplaus, ale měl bych dobrý pocit, že jsem lidem řekl pravdu.

Zdroj: <https://www.parlamentnilisty.cz>